

MEDEDELING

Referentienummer:	MLER_090
Datum:	2014-08-22
Gewijzigd:	2019-02-28
Contact:	Dienst Lerenden katrien.bressers@katholiekonderwijs.vlaanderen - 02 507 07 25

Wegwijs in het decreet integrale jeugdhulp

1 Inleiding

[Het decreet betreffende Integrale Jeugdhulp van 12 juli 2013](#) heeft het jeugdhulplandschap ingrijpend gewijzigd.

Scholen worden niet rechtstreeks gevat door dit decreet. Ze situeren zich in het voortraject en hebben in het kader van hun zorgbeleid en leerlingenbegeleiding eerder een belangrijke rol bij **signaal-detectie** van problemen.

De CLB's als jeugdhulpsector worden wél rechtstreeks gevat door dit decreet. Samen met diensten van Kind en Gezin en Algemeen Welzijnswerk staan ze in voor de "brede instap" in de jeugdhulp.

Katholiek Onderwijs Vlaanderen wil in deze tekst meer duidelijkheid bieden over de werking binnen IJH. Hij is tot stand gekomen in samenwerking met het Vrij CLB Netwerk.

2 Betrokken sectoren bij IJH

Integrale jeugdhulp wil dat jongeren zo snel mogelijk bij de juiste hulp terechtkomen. IJH doet dit door de samenwerking en afstemming te verbeteren tussen de verschillende sectoren die zorgen voor jeugdhulp in Vlaanderen. IJH is geen aparte sector naast deze sectoren. IJH wil de 6 sectoren evenmin vervangen door één jeugdhulp.

De 6 sectoren die rechtstreeks betrokken zijn bij IJH, zijn:

- Agentschap Jongerenwelzijn;
- Algemeen welzijnswerk;
- Centra Geestelijke gezondheidszorg (CGG);
- Kind en gezin;
- Vlaams agentschap voor Personen met een handicap (VAPH);
- Centra voor leerlingenbegeleiding (CLB).

De CLB's zijn een heel belangrijke sector en partner in het verhaal van integrale jeugdhulp. Als sector hebben zij het grootste bereik van minderjarigen, nl. kinderen en jongeren die ingeschreven zijn in een school tussen de leeftijd van 2,5 jaar en 18 jaar, soms tot en met de leeftijd van 25 jaar.

Zij vervullen voor leerlingen, hun ouders, opvoedingsverantwoordelijken en scholen een draaischijf-functie tussen onderwijs en welzijn. CLB's werken vanuit hun CLB-opdracht samen met andere voorzieningen binnen welzijn. Enkele voorbeelden van zo'n samenwerking:

- een gezin met financiële problemen wordt doorverwezen naar een centrum algemeen welzijnswerk wegens ernstige relationele problemen tussen de ouders en de kinderen;
- een leerling met verwerkingsproblemen door het overlijden van een broer kan naar een centrum voor geestelijke gezondheid (CGG) verwezen worden;
- een leerling uit het buitengewoon secundair onderwijs die nood heeft aan gespecialiseerde opvang tijdens de week kan via een CLB met een erkenning als multidisciplinair team terecht in een MFC van het Vlaams Agentschap voor personen met een handicap (VAPH);
- ...

Naast de rechtstreeks betrokken sectoren bij IJH zijn er nog enkele belendende sectoren zoals de kinder- en jeugdpsychiatrie, centra voor ambulante revalidatie (CAR), OCMW's ... Zij spelen een onrechtstreekse rol binnen IJH.

3 De krachtlijnen van het decreet

Het decreet gaat uit van 6 doelstellingen/krachtlijnen die omschrijven wat IJH wil bereiken:

- vermaatschappelijking van de jeugdhulp;
- tijdige toegang tot de jeugdhulp;
- hulpcontinuïteit waarborgen;
- op een gepaste wijze omgaan met verontrusting;
- voorzien in een aanbod crisisjeugdhulp;
- maximale participatie van minderjarige en zijn gezin.

3.1 Vermaatschappelijking van de jeugdhulp

IJH wil jongeren en hun ouders stimuleren om hun eigen mogelijkheden en die van hun omgeving maximaal in te zetten. Deze doelstelling is een pleidooi om de buurt, het sociale netwerk, de familie, vrijwilligers ... een volwaardige plek te geven in het verlenen van hulp.

Men wil via deze doelstelling bereiken dat het antwoord op een hulpvraag maximaal aansluit bij de noden van de hulpvrager en ook maximaal is afgestemd op zijn context. Om dit te realiseren, werkt men met methodieken die daarop inspelen zoals handelingsgericht werken, herstelgericht werken ... Wanneer hulpverleners een casus aanmelden bij de intersectorale toegangspoort (zie punt 3.2) of bij de gemandateerde voorzieningen (zie 3.4), dan wordt aan hen gevraagd aan te geven wat er al gebeurd is op het vlak van krachtgericht of netwerkgericht werken.

3.2 Toegang tot de jeugdhulp

De jeugdhulpverlening in het toepassingsgebied van IJH kan opgedeeld worden in twee grote delen: jeugdhulp die rechtstreeks toegankelijk is en jeugdhulp die dat niet is. Voor de niet-rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp moeten de hulpvraag en de context steeds worden voorgelegd aan en be-

oordeeld worden door de intersectorale toegangspoort (zie punt 3.2.2.1). Belangrijk daarbij te vermelden is dat bepaalde voorzieningen zowel rechtstreekse als niet rechtstreeks hulp in het aanbod hebben, en - omgekeerd - dat een bepaalde hulpvorm (bijvoorbeeld thuisbegeleiding) zowel tot de rechtstreekse als de niet-rechtstreekse hulp kan behoren.

3.2.1 *Rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp (RTJ)*

RTJ is toegankelijk zonder een specifiek toegangsticket. Het omvat een aanbod van laagdrempelige hulpverlening. Het gaat om hulp die snel en niet ingrijpend is voor de cliënten. Vanuit deze hulpverlening kan snel de inschatting gemaakt worden of een ander of langdurig traject nodig is.

Binnen de RTJ maakt men nog een onderscheid tussen diensten ‘brede instap’ en ‘probleemgebonden’ diensten.

De sectoren die instaan voor de “brede instap” zijn:

- CLB;
- Algemeen Welzijnswerk;
- Kind en Gezin.

Deze diensten (vb. CLB, JAC ...) bieden hulp los van probleemkenmerken. Zo kan bij het CLB elke leerling, ouder of opvoedingsverantwoordelijke met om het even welk probleem of vraag terecht. Het CLB zal in overleg met de rechtstreeks betrokkene(n) zelf hulp bieden, of doorverwijzen naar een voorziening indien ingeschat wordt dat deze voorziening meer geschikt is om een antwoord te bieden op de hulpvraag en/of het probleem van de leerling.

Tot de ‘**probleemgebonden**’ diensten behoren o.a. de centra voor geestelijke gezondheidszorg. Zij hebben een hulpaanbod voor specifieke problemen, bv. rouwverwerking voor kinderen.

3.2.2 *Eén gezin - één plan*

Sinds de opstart van integrale jeugdhulp, merkt men een stijgende vraag naar rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp. Ook opvallend is dat crisisnetwerken heel veel vragen krijgen naar directe ondersteuning en het feit dat lange wachttijden binnen de jeugdhulp een groot probleem zijn. Daarom heeft men vanaf begin 2019 operationeel geïnvesteerd in snelle en nabije jeugdhulp om gezinnen, ook tijdens de lange wachtperiodes, meer te ondersteunen. Met één gezin - één plan wil men de afstand tussen de brede instap en de rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp verminderen door regionale samenwerking te versterken. Het doel is dat iedereen die betrokken is bij een gezin, kind of jongere, mee instaat voor de continuïteit van de jeugdhulp. Zo hoopt men dat gezinnen - ook bij verontrusting en crisissituaties - minder door de mazen van het net glippen.

3.2.3 *Niet-rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp*

Niet-rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp is meer ingrijpende, vaak langdurige hulp waarvoor cliënten een toegangsticket nodig hebben. Het hulpaanbod is eerder schaars en er bestaan vaak wachtlijsten.

Rechtstreekse aanbieders van jeugdhulp, o.a. het CLB, kunnen cliënten aanmelden bij de intersectorale toegangspoort om niet-rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp aan te vragen. Daar waar in het verleden de toegang tot deze hulp vooral via twee sectorale poorten verliep, verloopt alles nu via die intersectorale poort.

Niet-rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp bestaat vooral uit een aanbod dat geboden wordt door Jongerenwelzijn en de Bijzondere Jeugdzorg, de sector voor Personen met een handicap (VAPH) en de Centra voor Kinderzorg en Gezinsondersteuning van Kind en Gezin.

3.2.3.1 De intersectorale toegangspoort

Jeugdhulpverleners kunnen cliënten aanmelden bij de intersectorale toegangspoort om op basis van vraagverhelderende gegevens en diagnostiek, niet-rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp aan te vragen. Dit gebeurt via een standaard elektronisch aanmeldingsdocument, het A-document. Het invullen van de aanvraag is beperkt tot uitsluitend die gegevens die relevant en noodzakelijk zijn voor het volledig schetsen en motiveren van de vraag naar niet-rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp.

De toegangspoort bestaat uit 2 teams die onafhankelijk van elkaar werken:

- Het team indicatiestelling dat het aangeleverde dossier naar inhoud controleert en op basis van de aanvraag en aangeleverde gegevens een indicatiestellingsverslag zal afleveren waarbij een uitspraak gedaan wordt over welke hulp nodig is.
- De jeugdhulpregie die op basis van het indicatiestellingsverslag een uitspraak doet over waar de gevraagde hulp kan verkregen en opgestart worden onder de vorm van een jeugdhulpbeslissing.

Vraag en aanbod worden hier duidelijk uit elkaar gehaald.

Waar in het verleden het vaak onmogelijk was om ingrijpende hulp uit verschillende sectoren te combineren, kan dit nu wel. Hiertoe werd de regelgeving van een aantal sectoren grondig herschreven.

De CLB's staan in voor een groot aantal aanmeldingen van leerlingen bij de intersectorale toegangspoort. Zoals eerder al aangegeven hebben zij het grootste bereik van kinderen en jongeren via de school. Dit is een logisch gevolg van de draaischijffunctie van het CLB.

Op het moment dat de niet-rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp opstart, stopt de rol van de toegangspoort. Het kan wel gebeuren dat er vanuit NRTJ-diensten een vraag naar de toegangspoort vertrekt (bv. met het oog op herindicatiestelling, hernieuwing van de jeugdhulpbeslissing).

3.2.3.2 Multidisciplinair team en diagnostiek

In geval van onduidelijkheid over de juiste aard van de problematiek of van de in te zetten hulp bij bv. een stoornis of een handicap, kunnen cliënten/jeugdhulpaanbieders terecht bij een multidisciplinair team (MDT). Een MDT zal - naast vraagverheldering - ook diagnostiek aanleveren en via objectiveerbaar onderzoek de problematiek verder beschrijven. Het team is verplicht om een voorstel van hulp te indiceren t.a.v. de toegangspoort. Daarnaast moet het MDT de noodzakelijke zorgintensiteit op een objectieveerbare manier bepalen.

Binnen de CLB's werken door Integrale Jeugdhulp erkende multidisciplinaire teams (afgekort als 'MDT IJH'). Deze teams helpen de vragen van cliënten naar niet-rechtstreeks toegankelijke jeugdzorg te stellen. Het kan gaan om verschillende vormen van begeleiding en verblijf, voor verschillende doelgroepen van minderjarigen.

3.3 Waarborgen van continuïteit van de hulpverlening

Alle jeugdhulpaanbieders die betrokken zijn bij het hulpverleningstraject van de cliënt, zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor de hulpverlening.

Vooral bij complexe problematieken, waarbij vaak meer dan één hulpverlener samen met de cliënt aan de slag gaat, moet erover gewaakt worden dat de hulp die geboden wordt zo ‘naadloos’ mogelijk en met zo weinig mogelijk ‘breuken’ in het traject verloopt. De cliënt krijgt best alle hulp op één plaats en indien er toch moet worden doorverwezen naar een andere dienst moet dit kwaliteitsvol gebeuren en moet ten alle tijde vermeden worden dat de cliënt omwille van geen bereikbaar aanbod of wachtlijsten in de kou blijft staan.

We bespreken hieronder de personen/instanties/manieren waarin het decreet voorziet om deze hulpcontinuïteit te realiseren:

3.3.1 *Vertrouwenspersoon*

Een nieuwe hefboom is de figuur van de vertrouwenspersoon. Het decreet maakt mogelijk dat de cliënt een vertrouwenspersoon naar keuze aanduidt, en deze krijgt in het decreet een duidelijk statuut en een aantal bijhorende rechten. De vertrouwenspersoon staat de cliënt bij in al zijn contacten met de jeugdhulpverleners en jeugdhulpinstanties.

Daar waar vroeger de vertrouwenspersoon iemand met beroepsgeheim moest zijn of een personeelslid moest zijn van de instelling waar de minderjarige onderwijs volgt, vervalt nu de voorwaarde van beroepsgeheim (en mede de uitzondering inzake het onderwijspersoneel). De vertrouwenspersoon moet meerderjarig zijn en beschikken over een attest van goed gedrag en zeden. Daarnaast mag de vertrouwenspersoon, net als in het verleden, niet rechtstreeks betrokken zijn bij de jeugdhulpverlening en moet hij/zij op ondubbelzinnige wijze door de minderjarige zijn aangewezen.

Natuurlijk blijft de privacywetgeving wel gelden en is het niet de bedoeling dat de vertrouwenspersoon zomaar allerlei informatie over de cliënt en zijn context gaat verspreiden. De vertrouwenspersoon verkrijgt namelijk, door aangeduid te worden als vertrouwenspersoon, een (functioneel) beroepsgeheim (iedereen die zijn medewerking verleent aan Integrale Jeugdhulp verkrijgt namelijk een beroepsgeheim¹). Alle informatie die hij verkrijgt naar aanleiding van zijn opdracht als vertrouwenspersoon, valt zodoende onder dit beroepsgeheim.

Een leerling kan dus een leerkracht vragen om zijn vertrouwenspersoon te zijn.

3.3.2 *Contactpersoon-aanmelder*

De jeugdhulpverlener, bv. het CLB, die niet-rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp aanvraagt bij de intersectorale toegangspoort, is verplicht om van bij de aanvraag tot en met de opstart van de hulp, de rol van contactpersoon-aanmelder op zich te nemen. In de praktijk wil dit zeggen dat de contactpersoon-aanmelder samen met de cliënt, de best geïnformeerde betrokkene is over de aanvraag niet-rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp en dat hij naast de cliënt de aanspreekpersoon is voor de mensen die binnen de toegangspoort werken.

In afwachting van de opstart van de niet-rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp staat de contactpersoon-aanmelder de cliënt bij en staat hij in voor hulpcoördinatie. Dit om te voorkomen dat cliënt aan zijn lot wordt overgelaten. De contactpersoon-hulpmelder kan zelf verder hulp bieden in afwachting van of binnen de rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp andere hulp laten opstarten.

¹ Art. 7 van het IJH-decreet van 12 juli 2013.

I.c. wil dit zeggen dat wanneer het CLB optreedt als contactpersoon-aanmelder bij de intersectorale toegangspoort, zij de leerling moeten blijven opvolgen tot er een oplossing gevonden is binnen de NRTJ.

3.4 Op een gepaste wijze omgaan met verontrustende situaties

Omgaan met verontrustende situaties is een gedeelde verantwoordelijkheid van *alle jeugdhulpverleners*. Met ‘verontrustende situaties’ wordt het brede domein van die situaties bedoeld waarin mensen (hulpverleners, cliënten zelf, andere betrokkenen) zich ongerust maken over de ontwikkeling van een minderjarige, omdat de fysieke, psychische, seksuele integriteit van die minderjarige bedreigd wordt, maar ook omdat de leer- en onderwijskansen van deze minderjarige in het gedrang komen door een zware spijbelproblematiek, verwaarlozing, (dreiging tot) zelfdoding, druggebruik, prostitutie, grensoverschrijdend gedrag tussen jongeren, misbruik, geweld, jongeren in extreme armoede. Het decreet breidt het begrip ‘problematische opvoedingssituatie’ (cf. comités bijzondere jeugdzorg) dus uit tot problematische leefsituatie.

Omgaan met verontrustende situaties betekent voor de hulpverleners vooral dat er mét de cliënt moet gepraat worden over de verontrusting, en niet boven zijn hoofd heen of achter zijn rug. Wanneer de vrijwillige hulp onder druk komt te staan of bij twijfel over de maatschappelijke noodzaak tot ingrijpen in de situatie, kunnen hulpverleners, hun team en voorziening beroep doen op de gemandateerde voorzieningen. Er zijn twee types gemandateerde voorzieningen: het nieuwe Ondersteuningscentrum Jeugdzorg (OCJ) (ter vervanging van de comités bijzondere jeugdzorg) en de al bestaande Vertrouwenscentra Kindermishandeling (VK). Deze voorzieningen kunnen consult verlenen en krijgen ook een mandaat om zelf te werken met verontrustende situaties.

Bij verontrusting en indien hulp maatschappelijk noodzakelijk geacht wordt, kan het CLB terecht bij de gemandateerde voorziening voor een consult (een advies) of een aanmelding van een leerling (op basis van een teambeslissing).

Een gemandateerde voorziening kan in twee situaties doorverwijzen naar het jeugdparket. Ten eerste als de hulp maatschappelijk noodzakelijk wordt geacht en als na een gesprek met de minderjarige en zijn ouders/opvoedingsverantwoordelijke(n) de gepaste jeugdhulpverlening niet wordt aanvaard. Ten tweede als er een weigering is tot medewerking aan het onderzoek naar maatschappelijke noodzaak. Er kunnen ook via de politie situaties bij het jeugdparket terecht komen.

Om gezinnen te begeleiden in het kader van verontrusting bestaat er een traject van Positieve Heroriëntering. Dit is een a-typische rechtstreeks toegankelijke kortdurende mobiele begeleiding die bestaat uit een traject van maximaal 4 maanden dat aangeboden wordt aan gezinnen met kinderen tussen de 0 en de 18 jaar waar er sprake is van een verontrustende opvoedingssituatie. Deze verontrusting kan een gevolg zijn van gezins-gebonden en/of kind-gebonden problemen. Binnen ‘positieve heroriëntering’ gaat men op stap met gezinnen en reeds betrokken diensten. Ouders kunnen zich niet rechtstreeks zelf aanmelden maar dienen te worden doorverwezen door bv. CLB-, CAW-, Kind en Gezinsmedewerker, jeugdbrigade, consulent OCJ, SD JRB.

3.5 Voorzien in een aanbod crisisjeugdhulp

Voorzien in een aanbod crisisjeugdhulp is geen nieuwe krachtlijn in het decreet, maar de crisisjeugdhulpverlening zal wel verder gecontinueerd en uitgebouwd worden.

Een crisis is een acuut beleefde noodsituatie waarin onmiddellijk hulp moet worden geboden. Het doel van crisisjeugdhulp is ervoor te zorgen dat elke minderjarige in crisis snel een gepast hulpaanbod krijgt. Momenteel zijn er in elke regio 1 tot meer verschillende crisisnetwerken operationeel die met een sector-overstijgend aanbod heel wat crisissituaties kunnen aanpakken (moet evolueren naar 1 crisisnetwerk per regio). Zo waren er in 2013 meer dan 3400 aanmeldingen van minderjarigen bij de verschillende meldpunten.

Er wordt verder ingezet om het crisishulpaanbod uit de verschillende sectoren in één geheel te brengen, één samenwerkingsverband dat we het crisishulpprogramma noemen. Dit zal bestaan uit:

- Een crisismeldpunt dat 24 u op 24 bereikbaar is en dat kan dispatchen/verwijzen naar interventie, begeleiding en opvang. Het verkent samen met de aanmelder het probleem, informeert de aanmelder over de werking van het crisisnetwerk en beslist of crisishulp moet worden ingezet. Het meldpunt kiest altijd de meest gepaste werkvorm met maximale garantie voor de veiligheid van de cliënt.
- **Crisisinterventie**
Kortdurende tussenkomst van een aantal dagen in de context van de minderjarige, komt aan huis of op de dienst, schat de crisis in, korte intensieve hulp.
- **Crisisbegeleiding**
Een mobiel en/of ambulante begeleidingsaanbod van een maand bestaande uit een intensieve begeleiding (max. vier weken) in het gezin zelf.
- **Crisisopvang**
Een residentieel aanbod van 7 dagen, eenmaal verlengbaar met nog eens 7 dagen, opvang voor max. 7 dagen, gaat door in een voorziening (opname), wordt altijd gecombineerd met begeleiding.

Daarnaast kan een aanmelder/jeugdhulpverlener er ook terecht voor een consult ter ondersteuning.

De bereidwilligheid tot gesprek van de jongere en zijn gezinsleden is een voorwaarde om te starten. De aanmelder, de betrokken jeugdhulpverlener, moet binnen de grenzen van zijn eigen werkopdracht mee aan een oplossing werken. Nieuw in het decreet is ook dat jeugdmagistraten alsook cliënten, in uitzonderlijke omstandigheden, kunnen aanmelden.

Indien een school bij onbeschikbaarheid van het CLB zelf een minderjarige aanmeldt moet het CLB, dat verbonden is aan de school, (achteraf) steeds geïnformeerd worden door de school.

3.6 Maximale participatie van de minderjarige en zijn gezin

Participatie van de minderjarige en zijn gezin is een fundamenteel recht. In het decreet onderscheidt men participatie op 3 niveaus:

- Op het niveau van **de individuele casus**
Hoe sterk is de participatie van de cliënt in datgene wat er werkelijk met hem/haar gebeurt binnen de hulpverlening zelf? Cfr. handelingsgericht werken: alle betrokkenen, wenselijk en haalbare adviezen.
- Op het niveau van **de voorziening**
Hoe zit het met participatie van cliënten in de keuzes die een organisatie maakt?

- Op het **structurele beleidsniveau**

Hoe zit het met de participatie van cliënten in beleidsbeslissingen en -tendensen binnen de sectoren of over sectoren heen? Cliëntvertegenwoordiging wordt voorzien in alle overlegstructuren IJH.

Aan de grondslag van participatie ligt het 'Decreet Rechtspositie van de Minderjarige in de Jeugdhulp (7 mei 2004)' dat de positie van jongeren in de jeugdhulp versterkt door hen expliciet een aantal rechten toe te kennen. Alle voorzieningen integrale jeugdhulp integreren dit decreet in hun werking, zo is er in 2010 een grote inspectieronde geweest bij alle voorzieningen, ook door de onderwijsinspectie in de CLB's, waarbij de implementatie van dit decreet doorgelicht werd. Meer informatie hierover is terug te vinden op de website van de onderwijsinspectie.

Nieuw is dat een aantal basisrechten nu niet meer alleen in het decreet rechtspositie vermeld staan, maar ook in het decreet integrale jeugdhulp geëxpliciteerd worden. Heel wat rechten worden nu trouwens ook uitdrukkelijk voor ouders en opvoedingsverantwoordelijken geëxpliciteerd (bv. er moet bij jeugdhulpverlening toestemming zijn van de beide ouders, indien de hulpverlening zich ook op hen richt). Indien de hulpverlening zich niet richt op de ouders, kan bv. het CLB enkel hulp aanbieden wanneer de bekwame minderjarige leerling hiermee instemt. M.a.w. er moet steeds toestemming zijn van de persoon op wie de hulpverlening betrekking heeft.

De rol van de vertrouwenspersoon wordt in dit decreet versterkt en zijn mandaat uitgebreid. De drempel om vertrouwenspersoon te kunnen zijn, wordt bovendien verlaagd: de voorwaarde van gebonden te zijn door het beroepsgeheim verdwijnt. Dus ook directies, leerkrachten ... kunnen fungeren als vertrouwenspersoon.

4 Modulering van het hulpaanbod

Alle voorzieningen binnen de jeugdhulp kregen de opdracht om hun aanbod aan minderjarigen en hun ouders te omschrijven in vergelijkbare pakketten van jeugdhulp, modules genaamd. Binnen de intersectorale toegangspoort zijn die modules van groot belang. De teams indicatiestelling en de teams jeugdhulpregie van de toegangspoort moeten immers met typemodules en modules aan de slag. Zo wordt in het proces van indicatiestelling onderzocht welke type van hulp de minderjarige en zijn ouders nodig hebben. Het team formuleert zijn voorstel op basis van typemodules en kan uiteraard ook combinaties van typemodules indiceren.

CLB's formuleerden hun jeugdhulpaanbod in modules in het kader van de jeugdhulp die focussen op onthaal en informatie, begeleiding en diagnostiek.

5 Rol van scholen

Scholen hebben een belangrijke rol te vervullen in functie van integrale jeugdhulp. Ze situeren zich duidelijk in het voortraject. Scholen bereiken leerlingen tussen de 2,5 en 18 jaar (max. tot 25 jaar) en hebben vaak een goed zicht op de problemen en de context van deze leerlingen. Ze hebben daarom een belangrijke functie in signaaldetectie als er iets fout loopt.

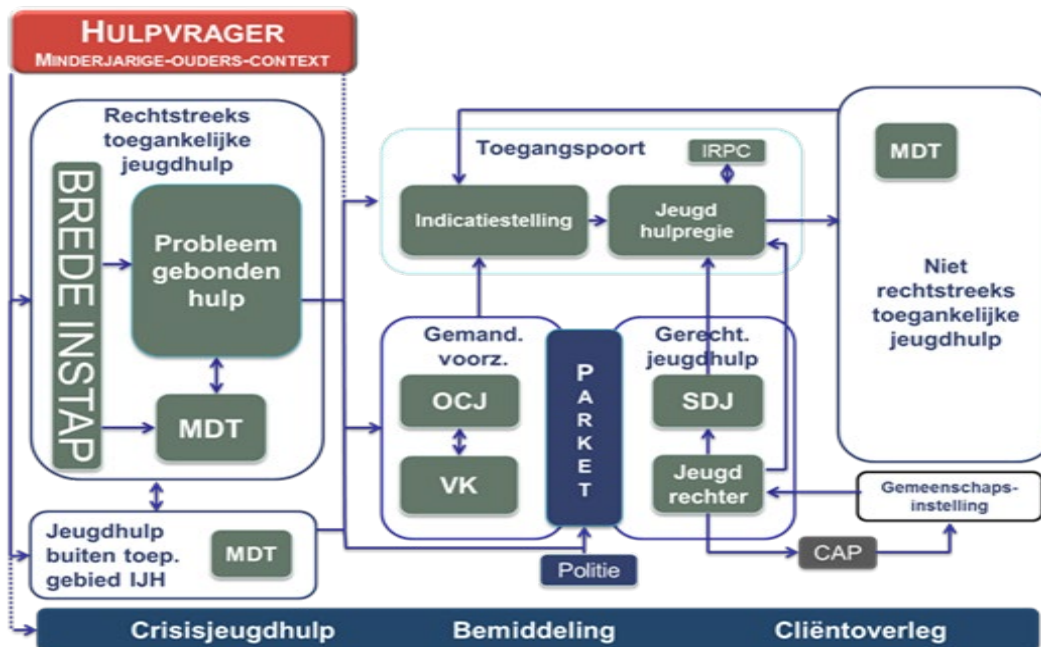
Scholen die de uitbouw van hun zorgbeleid bekijken vanuit de principes van handelingsgericht werken, en die herstelgericht werken in een verbindend schoolklimaat, nemen hun verantwoordelijkheid hier al ten volle op. Via het zorgcontinuüm, proberen ze tegemoet te komen aan de onderwijsbehoeften van de leerling en de ondersteuningsbehoeften van leerkrachten en ouders. Op dit continuüm van zorg komen leerlingen, ouders, de school en CLB samen en kan besloten worden dat meer gespecialiseerde ondersteuning of hulp nodig is.

6 Impact op de CLB's

Leerlingen die zich aanmelden bij het CLB komen terecht bij de brede instap. Vandaar uit wordt naar oplossingen (zie ook punt 4) gezocht binnen het eigen aanbod of wordt er gericht doorverwezen. De belangrijkste wijziging, met een grote impact op het CLB, is de aanmeldingsprocedure bij de intersectorale toegangspoort naast het opnemen van de taak als aanmelder-contactpersoon door CLB-medewerkers. Dit betekent voor CLB-medewerkers dat zij de cliënt moeten opvolgen tot de gevraagde hulp gerealiseerd is. Bij het zoeken naar de geschikte hulp zal de toegangspoort een opdracht krijgen. Door het blijven bestaan van de wachtlijsten zal deze taak mogelijk veel tijd in beslag nemen.

Ook het gepast omgaan met verontrustende situaties als gedeelde verantwoordelijkheid van alle hulpverleners legt nu al meer druk op de CLB-medewerkers.

7 Het hertekende landschap integrale jeugdhulp

Bron: wvg.vlaanderen.be/jeugdhulp

(MDT: multidisciplinair team, IRPC: intersectorale regionale prioriteitencommissie, OCJ: ondersteuningscentrum jeugdzorg, VK: vertrouwenscentrum kindermishandeling, SDJ: sociale dienst jeugdbijstand, CAP: centraal informatie- en aanmeldingspunt gemeenschapsinstellingen)

8 Interessante websites

- Integrale jeugdhulp in beeld <https://www.youtube.com> > *Decreet integrale jeugdhulp*
- [Integrale jeugdhulp](#)
- CLB en integrale jeugdhulp <https://onderwijs.vlaanderen.be> > *CLB*
- [Caleidoscoop](#) (oa. Eén gezin - één plan, december 2018)

